

**PLAN WYNIKOWY Z WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI PRZEDMIOTU EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
DLA KLASY VIII**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
1. Lekcja organizacyjna	Uczeń: – zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: – zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: – zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: – zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: – zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).
Dział 1. Bezpieczeństwo państwa					
1.1. Istota bezpieczeństwa państwa	Uczeń: – wymienia rodzaje bezpieczeństwa; – wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP; – wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa.	Uczeń: – rozumie pojęcia: „polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa”; – wymienia i omawia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa.	Uczeń: – rozumie istotę problemu bezpieczeństwa; – charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa; – wymienia strategiczne cele bezpieczeństwa politycznego państwa.	Uczeń: – wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP.	Uczeń: – wymienia zdania poszczególnych ogniw wchodzących w skład podsystemu pozamilitarnego.
1.2. Rola organizacji międzynarodowych w zapewnieniu	Uczeń: – przedstawia rolę wybranych	Uczeń: – przedstawia geopolityczne	Uczeń: – omawia geopolityczne	Uczeń: – omawia członkostwo Polski	Uczeń: – omawia sytuację geopolityczną Polski

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

bezpieczeństwa państwa	organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.	uwarunkowania bezpieczeństwa, wynikające z położenia Polski; – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego.	położenie Polski; – omawia aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego; – przedstawia zmiany, jakie wiążą się ze wstąpieniem Polski do NATO i UE.	w najważniejszych organizacjach międzynarodowych; – opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa państwa; – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa.	po 1989 r.; – przygotowuje prezentację przedstawiającą zmiany granic Polski w okresie od XVII do XX w.
Dział 2. Ochrona ludności					
2.1. Alarmowanie i informowanie ludności	Uczeń: – omawia, jak należy się zachować w sytuacji zagrożenia; – rozpoznaje sygnały alarmowe; – wymienia, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów; – przedstawia ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu.	Uczeń: – omawia zadania Obrony Cywilnej; – wymienia rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych; – omawia rodzaje alarmów i sposoby ich ogłaszania oraz odwoływania.	Uczeń: – omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu; – przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożenia.	Uczeń: – omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami; – ustala liczbę i lokalizację syren alarmowych w swojej miejscowości lub w jej pobliżu; – wymienia sposoby przeciwdziałania panice.	Uczeń: – przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

2.2. Ewakuacja ludności	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji; – zna pojęcie „samoewakuacja”; – omawia, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji; – wskazuje drogi ewakuacyjne w szkole; – omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje ewakuacji; – omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji; – podaje, jakie są cele ewakuacji mienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym, polega ewakuacja I, II i III stopnia; – opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w razie ewakuacji; – omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji; – wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia; – zna zasady ewakuacji z budynku szkoły. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji; – planuje samoewakuację; – potrafi ewakuować się w trybie nagłym; – wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w żywność i wodę; – uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły.
Dział 3. Zagrożenia we współczesnym świecie. Postępowanie w sytuacjach zagrożeń					
3.1. Niebezpieczne zjawiska pogodowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu; – podaje, jak należy się chronić przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury; – omawia, jak należy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, jakie zagrożenia związane ze zjawiskami pogodowymi występują na terenie naszego kraju; – wyjaśnia, dlaczego należy sprawdzać prognozę pogody; – omawia procedury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa przegrzaniu lub wyziębieniu; – wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnich latach; – podaje, gdzie w jego województwie znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie opracowuje mapę zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa; – przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury

	się zachować czasie burzy, śnieżycy, wicher i powodzi.	postępowania w czasie burzy i wichury; – podaje procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi.			postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.
3.2. Pożary	Uczeń: – wymienia źródła powstawania pożarów; – wie, jak zachować się podczas pożaru; – zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych; – zna objawy zatrucia tlenkiem węgla.	Uczeń: – omawia, jakie niebezpieczeństwo może stanowić zatrucie tlenkiem węgla; – potrafi postępować w razie zatrucia CO; – podaje, jak zapobiegać zatruciu czadem; – potrafi właściwie powiadomić służby ratunkowe o pożarze; – wyjaśnia, jak gasić płonącą odzież na człowieku oraz olej na patelni.	Uczeń: – wymienia elementy trójkąta spalania; – omawia wybrane znaki przeciwpożarowe; – podaje najczęstsze przyczyny zaccadzenia; – wymienia podręczny sprzęt gaśniczy i jego zastosowanie.	Uczeń: – wymienia zasady zapobiegania pożarom; – omawia zasady właściwego reagowania podczas pożaru; – opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego; – wymienia elementy podręcznego sprzętu gaśniczego; – wyjaśnia, w jaki sposób powinna przebiegać ewakuacja z budynku szkoły w razie pożaru.	Uczeń: – przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można się zwrócić o pomoc w sytuacji zagrożenia; – omawia sposoby przeciwdziałania panice.
3.3. Wypadki komunikacyjne	Uczeń: – wymienia najczęstsze	Uczeń: – wyjaśnia różnicę pomiędzy kolizją	Uczeń: – omawia sytuacje wymagające	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie tunelu ratowniczego;	Uczeń: – przygotowuje zestawienie wypadków

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	przyczyny wypadków komunikacyjnych; – omawia sposób zabezpieczenia miejsca zdarzenia.	a wypadkiem; – podaje, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia.	ewakuacji z pojazdu; – potrafi zademonstrować technikę ewakuacji z pojazdu; – potrafi zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia.	– podaje odległości, w jakich należy umieścić trójkąt ostrzegawczy w zależności od obszaru, na jakim się znajduje; – wymienia sytuacje, w których dochodzi do uszkodzenia kręgosłupa.	i kolizji mających miejsce w poprzednim roku w jego miejscowości lub województwie.
3.4. Zagrożenie terroryzmem	Uczeń: – omawia postępowanie w razie podłożenia bomby oraz samochodu pułapki; – wie, jak rozpoznać samochód pułapkę; – zna pojęcie „żywa bomba”; – podaje, jak należy postępować z osobą niebezpieczną; – omawia właściwe zachowanie po zamachu bombowym.	Uczeń: – wyjaśnia, jak rozumie pojęcie terroryzmu; – wymienia i omawia środki i metody ataków terrorystycznych; – potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia.	Uczeń: – wskazuje informacje, jakie należy podać przy zgłaszaniu na policję podejrzenia o podłożeniu ładunku wybuchowego; – wymienia podstawowe procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.	Uczeń: – przygotowuje dramę, podczas której ćwiczy zachowanie się na wypadek ataku terrorystycznego; – wskazuje sposoby przeciwdziałania panice.	Uczeń: – omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI w.
3.5. Zagrożenia chemiczne	Uczeń: – wymienia zastępcze środki	Uczeń: – przedstawia zasady postępowania	Uczeń: – opisuje kolejność działań w razie	Uczeń: – omawia zasady znakowania	Uczeń: – ocenia stopień zagrożenia w razie

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	ochrony skóry i dróg oddechowych przed środkami chemicznymi; – przedstawia najczęstsze przyczyny uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych (NSCh).	w razie prawdopodobieństwa przeniknięcia niebezpiecznych środków chemicznych do budynku mieszkalnego.	wypadku z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych (NSCh) i TŚP; – zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w transporcie.	pojazdów przewożących niebezpieczne substancje tablicami ADR; – omawia procedury postępowania w razie uwolnienia materiałów niebezpiecznych; – uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych podczas różnorodnych zagrożeń.	uwolnienia trujących środków przemysłowych; – wymienia zakłady chemiczne znajdujące się w okolicy; – przygotowuje informacje dotyczące dróg przejazdu pojazdów przewożących materiały niebezpieczne w swoim województwie.
Dział 4. Pierwsza pomoc					
4.1. Znaczenie udzielania pierwszej pomocy. Łącuch przeżycia	Uczeń: – rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę; – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia; – podaje numery	Uczeń: – przedstawia schemat wzywania pomocy; – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia; – omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia.	Uczeń: – przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia; – wymienia potencjalne zagrożenia dla ratownika;	Uczeń: – uzasadniania konieczność udzielania pierwszej pomocy; – potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć; – omawia znaczenie słupków prowadzących oraz	Uczeń: – wyjaśnia konsekwencje nieudzielenia pierwszej pomocy; – przygotowuje prezentację na temat łańcucha przeżycia.

	telefonów alarmowych.		– wykazuje się znajomością schematu prowadzenia rozmowy z dyspozytorem służb ratunkowych.	karty ICE, – demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych.	
4.2. Podstawowe funkcje życiowe. Stany zagrożenia życia	Uczeń: – zna pojęcie „stan zagrożenia życia”; – podaje podstawowe informacje na temat układów nerwowego, krążenia i oddechowego.	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia”; – omawia rolę układów nerwowego, krążenia i oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych.	Uczeń: – wymienia stany zagrożenia życia; – wyjaśnia, dlaczego po zatrzymaniu krążenia ważne jest natychmiastowe podjęcie czynności ratunkowych.	Uczeń: – demonstruje sposób udrożnienia dróg oddechowych i wyjaśnia znaczenie tej czynności; – omawia schemat ABC; – wymienia i opisuje funkcje poszczególnych naczyń krwionośnych.	Uczeń: – przedstawia anatomie i fizjologię układów krążenia, oddechowego i nerwowego.
4.3. Poszkodowany nieprzytomny	Uczeń: – potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; – demonstruje sposób oceny funkcji życiowych; – zna schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym.	Uczeń: – wymienia konsekwencje utraty przytomności; – podaje, dlaczego nieprzytomnemu poszkodowanemu należy udrożnić drogi oddechowe; – omawia schemat postępowania	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego należy mówić do poszkodowanego w trakcie udzielania mu pomocy.	Uczeń: – podaje, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności; – omawia odmiennosć ułożenia w pozycji bezpiecznej kobiety ciężarnej.	Uczeń: – omawia najczęstsze przyczyny utraty przytomności; – wymienia i opisuje zadania SOR i CPR.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

		z uszkodzonym nieprzytomnym; – potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej.			
4.4. Nagłe zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej	Uczeń: – potrafi rozpoznać poszkodowanego, u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK); – potrafi wykonać zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo- -oddechową (RKO) u osoby dorosłej.	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji; – prawidłowo wykonuje RKO; – omawia algorytm postępowania w NZK.	Uczeń: – analizuje schemat udzielania pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu pozbawionemu czynności życiowych; – wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” i wymienia jego oznaki; – potrafi rozpoznać NZK.	Uczeń: – prawidłowo wykonuje RKO samodzielnie i we współpracy z drugą osobą; – wyjaśnia różnicę między resuscytacją a reanimacją; – wymienia objawy powrotu krążenia u poszkodowanego.	Uczeń: – przygotowuje plakat, w którym przedstawia algorytm postępowania w NZK u osoby dorosłej.
4.5. Automatyczna defibrylacja zewnętrzna	Uczeń: – opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej;	Uczeń: – potrafi wykonać resuscytację krążeniowo- -oddechową z wykorzystaniem AED; – omawia zasady bezpieczeństwa przy zastosowaniu AED.	Uczeń: – wyjaśnia, na czym polega migotanie komór.	Uczeń: – prawidłowo wykonuje RKO samodzielnie i we współpracy z drugą osobą, z wykorzystaniem AED; – wymienia dodatkowe wyposażenie AED;	Uczeń: – przygotowuje prezentację na temat programu powszechnego dostępu do AED (PAD).

	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; – zna zasady bezpieczeństwa przy zastosowaniu AED. 			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest program PAD. 	
4.6. Nagle zatrzymanie krążenia u dzieci	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić RKO u dzieci; – umie udzielić pomocy w razie zadławienia u dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje najczęstsze przyczyny NZK u dzieci; – potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; – potrafi wykonać RKO u dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na manekinie dziecka dokładną lokalizację miejsca uciśnięć klatki piersiowej podczas wykonywania RKO. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia odmienność postępowania resuscytacyjnego u dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje szkolenie dla uczniów młodszych klas z zakresu resuscytacji u dzieci zgodne z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).
4.7. Zadławienia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia mechanizm zadławienia; – omawia schemat postępowania w razie zadławienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia; – omawia schemat postępowania w razie zadławienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wykonać rękoczynę ratunkową w razie zadławienia u dorosłych i niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego u kobiet w ciąży nie wykonuje się uciśnięć nadbrzusza; – wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się ze statystykami dotyczącymi zadławień u dzieci i niemowląt.
4.8. Urazy kostno-stawowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: „złamanie”, „skręcenie”, „zwichnięcie”; – potrafi rozpoznać 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych; – wskazuje, które 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do urazów kostno-stawowych; – stosuje zasady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, które urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia; 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje urazy, na jakie narażony jest kierowca w trakcie wypadku drogowego, w zależności od rodzaju zderzenia;

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	<p>złamanie, skręcenie i zwicnięcie;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny powstawania tych urazów; – wymienia zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostno-stawowych. 	<p>urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje złamań; – potrafi udzielić pierwszej pomocy osobom ze złamaniami kończyn. 	<p>unieruchamiania doraźnego kości i stawów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje sposoby łagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniem. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia regułę Potta i zasady unieruchomienia anatomicznego; – wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu i w pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny tych urazów; – omawia sposoby udzielania pierwszej pomocy.
4.9. Oparzenia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje najczęstsze przyczyny oparzeń; – wymienia stopnie oparzeń; – potrafi postępować przy oparzeniach termicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „oparzenie”; – omawia zasady postępowania w razie oparzenia termicznego; – demonstruje metodę chłodzenia w razie oparzenia kończyny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia oparzenia I, II i III stopnia; – potrafi udzielić pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych; – wskazuje, czego nie należy wykonywać przy oparzeniach; – omawia regułę dziewiątek i dłoni stosowaną do oceny rozległości oparzeń. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci; – wymienia objawy oparzeń dróg oddechowych; – omawia zasady postępowania przy oparzeniach chemicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje informacje o opatrunkach hydrożelowych.
4.10. Urazy skórno-naczyniowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok”; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia i charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje ran i omawia sposób 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstruje bezpieczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje informacje na temat

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny; – stosuje środki ochrony osobistej. 	<p>rodzaje krwotoków;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonuje opatrunek osłaniający i uciskowy. 	<p>ich zaopatrywania;</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa; – podaje, w jakim czasie powinna być zaopatrzona rana wymagająca szycia. 	<p>zdejmovanie rękawiczek ochronnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia objawy wstrząsu; – podaje, jak należy postępować z ciałem obcym w ranie. 	<p>rodzajów wstrząsu.</p>
4.11. Nagłe zachorowania	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia objawy choroby cukrzycowej; – omawia sposób udzielania pierwszej pomocy osobom chorującym na cukrzycę; – wskazuje algorytm postępowania podczas napadu drgawek; – zna schemat SAMPLE. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny występowania drgawek; – opisuje schemat SAMPLE. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuacje, w których należy wezwać pomoc do osoby, u której wystąpił napad drgawek; – wyjaśnia, co ułatwia rozpoznanie, że poszkodowany może chorować na cukrzycę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi przeprowadzić wywiad z poszkodowanym lub chorym według SAMPLE; – wyjaśnia różnicę między hiper- a hipoglikemią. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego osobie, u której wystąpił napad drgawek, nie wkładamy niczego do ust; – przygotowuje prezentację na temat sposobów zapobiegania cukrzycy.
4.12. Apteczka pierwszej pomocy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia podstawowe wyposażenie apteczki pierwszej pomocy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie posiadania apteczki; – wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce domowej, samochodowej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia zastosowanie poszczególnych elementów zaopatrzenia apteczki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać modyfikacjom; – omawia zastosowanie codofixu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia, co powinna zawierać apteczka w pracowni chemicznej i na sali gimnastycznej oraz uzasadnia swój wybór.

		przygotowanej na wyprawę turystyczną.		– wyjaśnia, w jakich miejscach powinna być umieszczana apteczka.	
Dział 5. Edukacja zdrowotna					
5.1. Zdrowie człowieka	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie „zdrowie”; – wymienia rodzaje zdrowia; – zna wpływ stresu na zdrowie; – wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne).	Uczeń: – omawia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym.	Uczeń: – opisuje wpływ stresu na zdrowie; – wymienia zachowania, które zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków.	Uczeń: – wymienia specjalistów, o których powinna wiedzieć młodzież.	Uczeń: – wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych.
5.2. Niekorzystne zachowania wpływające na zdrowie	Uczeń: – wymienia i omawia choroby cywilizacyjne.	Uczeń: – odróżnia czynniki środowiskowe oraz społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które nie może mieć wpływu.	Uczeń: – ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia.	Uczeń: – omawia objawy bulimii i anoreksji.	Uczeń: – przygotowuje projekt kampanii społecznej, promującej zachowania zapobiegające chorobom cywilizacyjnym.
5.3. Komunikacja interpersonalna	Uczeń: – wymienia zasady dobrej komunikacji; – podaje rodzaje komunikacji.	Uczeń: – zna pryncypia aktywnego słuchania.	Uczeń: – demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej	Uczeń: – omawia, jak się zachowuje osoba asertywna; –wymienia przykłady	Uczeń: – przygotowuje pogadankę na temat skutecznych negocjacji.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

			istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa.	sytuacji, w których powinniśmy być asertywni; – demonstruje techniki wspomagające asertywną odmowę.	
--	--	--	---------------------------------------	--	--